

מה שכן, הלימוד הזה חייב להיעשות בענווה וממקורות נאמנים. המצב היום שבו כל אחד מרשה לעצמו לבטא את עניות דעתו ואת יצירתיותו בסוגיות תורניות והלכתיות הוא לא פחות משערורייה וחוצפה שלא תמצא כדוגמתה בשום תחום אחר. מי שלא מבין בכימיה לא יעז להיכנס למעבדה בספונטניות ולערבב כל מיני חומרים מסוכנים בניסיון חובבני, ומי שלא מבין במוזיקה קלסית לא יעז לפרסם טור ביקורת בעיתון על הקונצרט האחרון של הפילהרמונית, המנגנת את יצירותיו של יוהן סבסטיאן באך בתחום התורני. לעומת זאת, ההפקרות חוגגת. יותר מדי אנשים מרשים לעצמם להתבטא, לבקר ולחדש ואפילו להוציא ספרים, כשחלקם עלולים לענות תשובות מביכות גם על שאלה קטנה כמו 'מה פרשת השבוע?' יש כאן חוסר יושרה אינטלקטואלית וחוסר רצינות ברמה הכי בסיסית.

אוקיי, אני מבין את העיקרון, אבל מה לעשות כשגם בין ה'מומחים' לעניין אין הסכמות בכל דבר? אתה הרי מכיר את הבדיחה שכששואלים אותך בבגרות בגמרא מה הדין במקרה מסוים ואתה לא יודע, פשוט תגיד 'מחלוקת', כי די בטוח שתהיה צודק....

העובדה שקיימות מחלוקות בהלכה היא דבר מתבקש והכרחי מסיבה פשוטה מאוד. ההלכה מתייחסת למצבי החיים, והחיים הם דבר מורכב ורב-גוני. ברור שהצדדים השונים וההיבטים המנוגדים יתבטאו גם בתורה. דרך אגב, גם בתחומים אחרים לא שמענו שכל הרופאים, הפיזיקאים, מומחי הצבא, שלא לדבר על הפוליטיקאים, דוגלים באותה עמדה, ואין לצפות שבתורה זה יהיה שונה.

אלא שיש לשים לב לשני דברים: א) המחלוקות בהלכה הן כמעט תמיד בפרטים, בעוד עקרונות היסוד מוסכמים. ב) ההלכה יש מערכת כללים מסודרת כיצד להכריע במחלוקות. מוזר מאוד, שלא לומר מביך, המצב שבו אנשים מסתמכים על כל מיני דעות שוליים בהלכה כדי להצדיק את מעשיהם בנושאים שבהם הרוב המוחלט של גדולי הפוסקים הכריע אחרת בצורה ברורה מאוד. השיטה הזו מזכירה את המעשן הכבד שענה לחבריו שתמחו מדוע אינו חס על בריאותו, שמצא בגוגל מחקר אחד ושני מאמרים של חוקרים מדרום אמריקה הטוענים שהעישון בכלל מועיל לבריאות....

אבל מה לעשות, הרב, שרוב האנשים לא מכירים את הכללים של איך לפסוק הלכה. הם עומדים מבולבלים מול פרויקט השו"ת ועוד מיליון ספרי הלכה ולא יודעים בכלל מאיפה להתחיל.

בדיוק בגלל זה נתנו חז"ל מפתח זהב שיעזור לעשות סדר בחיים. "עשה לך רב" (אבות א, ו). עליך למצוא כתובת אחת, תלמיד חכם, מבין ונגיש שתוכל לפנות אליו בעת הצורך. ספר לו את פרטי המקרה, הוא ישאל אותך שאלות נחוצות כדי להבין את הסיטואציה ולקחת בחשבון את כל ההיבטים, ועל פי זה יוכל להדריך אותך מה הפסק המתאים עבורך.

יתרה מזו, הקשר עם דמות כזו, שהתורה מאירה את חייה, חשוב לא רק לצורך שאלות בהלכה אלא גם להדרכה בענייני רוחניות, תיקון המידות ועבודת ה', ולהשפעה חיובית כללית. מבחינה זו אין תחליף לקשר חי עם אדם, וש"ת מסרונים או ווצאפ או מדור 'שאל את הרב' באינטרנט רחוקים מלמלא את המטרה הזו.

אז סליחה שאני שואל, הרב, למה אתה עונה לאנשים בצורה כזו?

אני באמת לא מתלהב לעשות את זה, אבל זו הזדמנות לעזור לאנשים שמשום מה יש להם כל מיני מחסומים מליצור קשר פנים אל פנים עם אדם אמתי, ובדרך הזו אני גם יכול להמליץ להם בחום שלא לחפש 'תשובות' וירטואליים אלא אדם חי שהתורה היא נר לרגלו ואתה יכול לראות עליו איך היא ממלאת אותו שמחה, חיים ועצמה, ולהיות מואר מזה בעצמך.

דרך אגב, התערבנו בין החברה'ה האם כל ההתכתבויות שיש כאן כל שבוע הן אמיתיות או שאתה ממציא אותן?

ומה אתה חושב?

לא יודע, אבל אני רואה שאנחנו מתכתבים באמת 😊 וגם הנושאים הם תמיד דברים מהחיים שאנשים מתלבטים בהם.

לגמרי. הכול כאן מבוסס על שיחות אמיתיות, אלא שלפני שמשו מתפרסם מושמטים כמובן פרטים מזהים, ולפעמים אני מרחיב טיפה כדי שדברים יהיו ברורים יותר.

סבבה. אז הרווחתי פחית קולה 🥤🥤🥤

בכל אופן, אם נחזור למה שפחתנו בו – בעולם סוער ומבולבל כמו שלנו, בחיים מלאי התמודדויות, פיתויים והשפעות זרות, זכינו לקבל WAZE אלוך, מצפן רוחני שקוראים לו 'הלכה', שיכול להדריך ולכוון אותנו באופן מדויק כיצד לחיות נכון ולממש את עצמנו כיהודים מאמינים בעולם מודרני. אפשר להיות עקשן ולנסוע בלי ויז. יש רק חשש שתתברר בדרך או שהיא תיקח פי ארבעה ממה שצריך 😊

אהלן הרב, קוראים לי דביר ואני בן 17. יש מצב לשאלה הלכתית?

בבקשה. מוזמן בשמחה 😊

מדובר בעניין קצת עדין בנושא של בנים-בנות, אבל אני רק רוצה לומר שאני לא מתחייב מראש לעשות מה שתגיד כי בטוח יש רב שחולק עליך ואומר אחרת.

הלו, הרב, אתה שם????

אתה אתי??? אמרתי משהו לא בסדר? נעלמת לי... 😊

אני אתך לגמרי, דביר, אבל אני לא בטוח שאתה אתי. תראה, אין לי בעיה שתשאל ואני אענה, אבל אולי חבל שתטרח בכלל. מה דעתך שפשוט תעשה מה שבא לך וזהו? הרי בכל מקרה בטוח יש איזה רב שחולק על הרב שאומר בניגוד למה שאתה רוצה לעשות.

חחחחחחחחח. אל תיפגע, הרב, אבל אתה יודע, הלכה היא לא דבר כזה חד-משמעי. יש הרבה דעות, מלא שיטות, המון רבנים. בסופו של דבר כל אחד הולך עם מה שהוא יותר מתחבר אליו.

ואיפה אלוקים בכל הסיפור הזה?

מז'תומרת 'איפה אלוקים'? למעלה בשמים.

כן, אבל מה הוא רוצה ממך? איפה המקום שבו אתה אומר 'יש משהו מעליי, אני מאמין בו ולכן אני מוכן לוותר על מה שבא לי כרגע בגלל שזה לא טוב בעיניך?' אם ההלכה היא כמו פלסטלינה שאפשר לעצב איך שמתחשק, מין "תכנית כבקשתך", אם במקום להיות דרך של אמת היא הפכה למבחן קליל שבכל הסעיפים שבו 'כל התשובות נכונות', כדאי לבדוק היטב האם זו עבודת ה' והתחברות למשהו אלוקי שגבוה ממני, או שאולי כל אחד בעצם עובד את עצמו ונשאר להתבוסס במקום האנושי והקטן שהוא שקוע בו...

הרב, אבל הרי כבר חז"ל אמרו "שבעים פנים לתורה", לא?! 😊 התורה היא לא משהו שחור-לבן עם פירוש אחד. יש בה הרבה דרכים והמון פירושים, וכולם אפשריים.

נכון שלתורה יש הרבה פנים והרבה רבדים, וכדבר אלוקי יש בה עומק איך-סופי, אבל שים לב שיש לה רק 70 פנים ולא 700. במילים אחרות, נכון שיש יותר מדרך אחת לפרש ולהסביר את התורה, אבל זה לא אומר שכל דרך שציע משהו היא לגיטימית וראויה. יש גם את הפן השבעים ואחד שהוא שטות, במקרה הטוב, ועיוות ושקר במקרה הגרוע.

ומי מוסמך לקבוע מה לגיטימי ומה לא? 😊

כמו בכל תחום – המומחים לדבר. האנשים שהשקיעו את חייהם ואת כוחם כדי לברר ולחקור את העניין עד תום, הם המוסמכים לפרש ולפסוק בו. העיקרון הפשוט הזה נכון, דרך אגב, בכל תחום מדעי. מי שזקוק לאבחון בנוגע לכאבי הראש החריפים וההתעלפויות התוקפים אותו, לא יפנה למי שבדיוק סיים קורס 44 שעות בעזרה ראשונה ואפילו לא לאחות בקופת חולים כדי שיחיו דעתם. הוא יפנה לגדולי הפרופסורים ומנתחי המוח כדי לקבל תשובה מדויקת ואמיתית, לאבחן את המצב שלו ולטפל בו. בדיוק כך גם בתורה. חז"ל ואחריהם גדולי חכמי ישראל במהלך הדורות הם בני הסמכה כדי לפרש את התורה באופן נאמן למקור ולפסוק לנו מה ההלכה ומה רצון ה' מאתנו.

אז איך זה שאתה רואה היום מלא אנשים שלומדים יהדות ומציעים כל מיני פירושים מקוריים ופסיקות הלכה מתקדמות וחדשניות?

שנייה, דביר, בוא לא נערבב בין שני דברים. התופעה שהמון אנשים היום לומדים תורה היא דבר מבורך. התורה שייכת לכל יהודי באשר הוא יהודי, וכל אחד יכול וצריך למצוא את הקשר ואת החיבור שלו לתורת ה'. תופעות של חיפוש רוחני ורצון לחזק את הזהות היהודית והחיבור למסורת גם בקרב המכונים 'חילונים', הן דבר נפלא ואחד ממאפייני דור הגאולה.